

Veřejné zakázky aneb o čem je nový zákon č. 137/2006

***Mgr. Bc. David Póč
Katedra veřejné ekonomie
davidpoc@email.cz***

Nový zákon č. 137/2006 Sb.

- Nahrazení zákona č. 40/ 2004 Sb.
- Nabytí účinnosti – 1. července 2006
- Zavádí do českého právního systému zcela nové prvky – kvalifikace dodavatelů, specifikace zadavatelů ad.
- Co zákon upravuje?
- Značně rozšiřuje stávající úpravu především v oblasti zadávání veřejné zakázky – problematika dodavatelů

Návaznost na legislativu EU

- Nový zákon plně reflektuje aktuální legislativní vývoj na úrovni EU v oblasti veřejných zakázek:
 - Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/18/ES, o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby, ve znění pozdějších předpisů
 - Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/17/ES, o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb, ve znění pozdějších předpisů
 - Směrnice Komise 2005/51/ES ze dne 7. září 2005, kterou se mění příloha XX směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES a příloha VIII směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES o veřejných zakázkách
 - Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2005/75/ES, kterou se opravuje směrnice 2004/18/ES o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby
 - Nařízení Komise (ES) č. 2083/2005 ze dne 19. prosince 2005, kterým se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES a 2004/18/ES ohledně prahových hodnot používaných při postupech zadávání veřejných zakázek
 - Nařízení Komise (ES) č. 1564/2005 ze dne 7. září 2005, kterým se stanoví standardní formuláře pro zveřejňování oznámení v rámci postupů zadávání veřejných zakázek podle směrnic Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES a 2004/18/ES

Druhy zadávacího řízení

- otevřené řízení
- užší řízení
- jednací řízení s uveřejněním
- jednací řízení bez uveřejnění
- soutěžní dialog
- zjednodušené podlimitní řízení
 - Zadavatelé by měli přednostně využívat otevřené řízení nebo užší řízení
 - Každé druh zadávacího řízení má přesně stanovené parametry – např. lhůty pro podání nabídek, lhůty pro podávání dotazů dodavateli

Zadavatelé

- Veřejný zadavatel:
 - Česká republika,
 - státní příspěvková organizace,
 - územní samosprávný celek,
 - příspěvková organizace, u níž funkci zřizovatele vykonává územní samosprávný celek,
 - jiná právnická osoba, pokud byla založena či zřízena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu a je financována převážně státem či jiným veřejným zadavatelem nebo je státem či jiným veřejným zadavatelem ovládána nebo stát či jiný veřejný zadavatel jmenuje či volí více než polovinu členů v jejím statutárním, správním, dozorčím či kontrolním orgánu.

Zadavatelé (2)

- Dotovaný zadavatel:
 - Dotovaným zadavatelem je právnická nebo fyzická osoba, která zadává veřejnou zakázku hrazenou z více než 50 % z peněžních prostředků poskytnutých veřejným zadavatelem, a to i prostřednictvím jiné osoby.
 - na stavební práce, jejíž předpokládaná hodnota je nejméně 165 288 000 Kč – přesná specifikace
 - nebo veřejnou zakázku na služby související s veřejnou zakázkou na stavební práce a jejich předpokládaná hodnota odpovídá nejméně 6 670 000 Kč

Zadavatelé (3)

- Sektorový zadavatel:
 - Sektorový zadavatel je osoba, která vykonává některou z relevantních činností uvedenou v § 4 Zákona, pokud tuto relevantní činnost vykonává na základě zvláštního či výhradního práva nebo nad touto osobou může veřejný zadavatel přímo nebo nepřímo uplatňovat dominantní vliv. Uplatňování dominantního vlivu je v zákoně přímo definováno.
 - Mezi tyto přesně vymezené činnosti v § 4 Zákona patří např. teplárenství, energetika
- Problematika tzv. centrálního zadavatele

Veřejná zakázka

- Definována v § 7 Zákona
- **Dělení:**
 - Dodávky
 - Veřejné zakázky na služby
 - Veřejné zakázky na stavební práce
- **Další členění:**
 - Nadlimitní
 - Podlimitní
 - Veřejné zakázky malého rozsahu
- Pojem rámcové smlouvy

Zadávací dokumentace

- Povinnost zadavatele zpracovat zadávací dokumentaci
- V § 44 odst. 3 a 4 Zákona je stanoveno, co musí zadávací dokumentace obsahovat minimálně
- Zákon také definuje co termíny poskytnutí dokumentace a další náležitosti

Kvalifikace

- Již dříve Zákon předepisoval nutnost splnění kvalifikačních předpokladů ze strany dodavatele
- Nová úprava kvalifikačních kritérií v zákoně č. 137/2006 Sb.
- Kvalifikační kritéria
 - základní kvalifikační předpoklady
 - profesní kvalifikační předpoklady
 - ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady
 - technické kvalifikační předpoklady

Podmínky stanovení kvalifikací ze strany
zadavatele

Kvalifikační kritéria (2)

- Nový prvek – kvalifikační kritéria plněná skrze subdodavatele
- Možnost splnění všech druhů kritérií s výjimkou základních kvalifikačních kritérií
- Závazek dodavatelů vůči veřejnému zadavateli i vůči třetím osobám
- Otázka zahraničních dodavatelů
- Nutnost prokázat kvalifikační předpoklady ve lhůtě konkrétně určené

Kvalifikační kritéria (3)

- Základní kvalifikační kritéria
- Otázka bezúhonnosti
- Nově zákon stanovuje jako základní kvalifikační kritérium neexistenci daňových nedoplatků, nedoplatků na pojistném a na penále na sociální zabezpečení – nutnost prokázat potvrzením příslušných orgánů
- Výjimkou je potvrzení o platbě spotřební daně
- Povinnost informovat zadavatele o jakékoli změně v kvalifikaci dodavatele/ subdodavatelů

Podání nabídky

- Nové ustanovení Zákona – dodavatel může podat pouze jednu nabídku
- Omezení na participaci ve stejném zadávacím řízení jako subdodavatel
- Stanovení podmínek podání nabídky
- Hodnotící kritéria
 - Ekonomická výhodnost nabídky
 - Nejnižší nabídková cena
- Základní kritérium v soutěžním dialogu – vždy ekonomická výhodnost
- Stanovení dílčích hodnotících kritérií (technická úroveň, servis atd.)

Ukončení zadávacího řízení

- Povinnost zadavatele uzavřít s vítězným návrhem smlouvu na plnění veřejné zakázky
- Základní lhůty pro uzavření této smlouvy
 - Tuto smlouvu nesmí zadavatel uzavřít před uplynutím lhůty pro podání námitek proti rozhodnutí o výběru nejvýhodnější nabídky podle § 110 odst. 4.
 - Pokud nebyly ve stanovené lhůtě podány námitky, uzavře zadavatel smlouvu s vybraným uchazečem do 15-ti dnů po uplynutí lhůty pro podání námitek
- Povinnost zadavatele informovat o výsledcích zadávacího řízení
- Možnost zrušit zadávací řízení

Soutěž o návrh

- Speciální postup zadavatele
- Podrobný popis této varianty je popsána v § 102 až 109 Zákona
- Nutnost přesné specifikace
- Používána třeba při veřejných zakázkách týkajících se technických či architektonických projektů
- Návaznost a relevance veřejné zakázky

Předběžné a pravidelné předběžné oznámení

- Problematika předběžného oznámení
- Speciální úprava v zákoně
- Využití dynamického nákupního systému
 - Nutnost oznámení v otevřeném zadávacím řízení
 - Dynamický nákupní systém lze zavést pro účely uzavírání rámcových smluv a nesmí trvat déle než 4 roky
 - Zadavatel i dodavatel jsou povinni používat v dynamickém nákupním systému a při jeho zavádění výlučně elektronické prostředky podle § 140 Zákona

Elektronická aukce

- Využití elektronické aukce
- Před vlastním zahájením elektronické aukce je zadavatel povinen provést posouzení a hodnocení nabídek a pořídit zprávu o posouzení a hodnocení nabídek podle § 80 Zákona
- Možnost více aukčních kol
- Povinnost zveřejňovat stav o poradí či nejlepších aukčních hodnotách

Opční právo a jiné formy zvýhodnění dodavatelů

- Možnost vyhrazení opčního práva v zadávacích podmínkách
- Za jakých podmínek nelze využít opčního práva: „...pokud cena, kterou by byl povinen uhradit za plnění předmětu veřejné zakázky na základě opce, je ve zjevném nepoměru k části předpokládané hodnoty plnění odpovídající opci, která byla stanovena před zahájením původního zadávacího řízení“
- Zvýhodnění pro dodavatele zaměstnávající osoby se zdravotním postižením

Námitky

- Možnost podat námitku ze strany kteréhokoli dodavatele
- Nutnost dodržení 15ti denní lhůty od získání relevantních informací dodavatelem, nejpozději do doby uzavření smlouvy
- Písemné podání námitky s náležitostmi uvedenými v § 110 odst. 6 Zákona
- Zákonná lhůta na reakce ze strany zadavatele je v případě námitky 10 dnů

Role ÚOHS

- Dohled nad dodržováním Zákona
- V pravomoci ÚOHS je:
 - předběžná opatření (zakázat uzavřít smlouvu v zadávacím řízení, pozastavit zadávací řízení),
 - rozhodovat o tom, zda zadavatel při zadávání veřejné zakázky postupoval v souladu se zákonem,
 - ukládat nápravná opatření a sankce (zrušení zadání veřejné zakázky a zrušení jednotlivého úkonu zadavatele),
 - projednávat správní delikty,
 - kontrolovat úkony zadavatele.
- Zákon předepisuje nutnost složení kauce ze strany navrhovatele
- Správní delikty zadavatele
- Podmínka zachování mlčenlivosti a ochrana obchodního tajemství

Konkrétní případy řešené ÚOHS

- V roce 2005 řešil ÚOHS celkem 335 řízení, kdy téměř v 75% konstatoval pochybení v oblasti veřejných zakázek
- Příklad České pošty, s.p.
- Nejvyšší pokuty v roce 2006:
 - VZP – projekt internetových knížek (600 tis. Kč)
 - Dopravní společnost Zlín – Otrokovice – nákup trolejbusů (500 tis. Kč)
 - MPSV ČR – komunikační systém (500 tis. Kč)
 - Město Prostějov – výstavba aquaparku (500 tis. Kč)
 - Kromě prvního jsou již všechny rozhodnutí pravomocné

Seznam kvalifikovaných dodavatelů

- Novinky oproti Zákonu č. 40/2004 Sb. – např. doklad o členství v profesní samosprávné komoře
- Možnost prokázat splnění kvalifikačních předpokladů – stáří výpisu maximálně 3 měsíce
- Hlavní inovací je tvrdý postih za neoznámení skutečností vedoucích ke změně kvalifikačních údajů zapsaných v seznamu – lhůta 15 dní
- Každý rok do 31. března předkládá dodavatel zapsaný v seznamu doklady o svých kvalifikačních předpokladech – nedoplatky na pojistném atd.
- Při nedodržení stanoveného postupu se jedná o správní delikt a ÚOHS může uložit dodavateli pokutu ve výši až 10 mil. Kč

System certifikovaných dodavatelů

- Nová možnost certifikace – Certifikovaný dodavatel
- Možnost dosažení certifikace při prokázání splnění základních kvalifikačních předpokladů v plném rozsahu a prokázání splnění profesních kvalifikačních předpokladů ekonomických, finančních a technických kvalifikačních předpokladů v rozsahu stanoveném v pravidlech systému certifikovaných dodavatelů
- Doklady nesmí být starší než 90 dnů
- Platnost certifikátu – 1 rok ode dne vydání
- Správce systému – pověřená právnická osoba s příslušnou licenci – obdoba vydávání certifikátů ISO 9001
- Další podmínky obdobné jako u seznamu kvalifikovaných dodavatelů – oznámení o změně, výše správní pokuty atd.

Děkuji za pozornost!

***Mgr. Bc. David Póč
Katedra veřejné ekonomie
davidpoc@email.cz***